

HORNAR

Organul de specialitate al Uniunii Regnicolare a Măestrilor Hornari din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș
Az Erdélyi, Bánáti, Körösvölgyi és Máramarosvidéki Kéményseprőmesterek Országos Egyesületének Szaklapja
Fachblatt des Landesvereines der Rauchfangkehrermeister Siebenbürgens, des Banates, der Krischana u. Maramuresch

Redacția - Szerkesztőség - Redaktion:

CLUJ,

Calea Moșilor No. 18.

Redactor responsabil — Felelős szerkesztő — Verantwortlicher Redakteur:

IOSIF POP

Editor-Proprietar: Uniunea Regnicolară

Laptulajdonos: Az országos egyesület

Blatt-Eigentümer: Landes-Verein

Gătre toți colegii

Presidiul cu bucurie anunță pe toți colegii că Uniunea noastră de un timp începe a se forma în mod mulțumitor.

Dar cu toate aceste încă și acum se află câte un coleg care nu are nevoie nici de Uniune și nici de organul „Hornar“.

Așa se vede că la acești onorați colegi le merge foarte bine lucrul, se simțesc în mâna Dumnezeului atunci când aproape toți colegii sunt plini de plângeri contra taxelor mice uni-tare, față de scumpetea ce există pe piață, mărindu-se din zi în zi, mărindu-se cu ele și plângerile noastre.

Mai asemenea colegii din regiuni ar trebui să ție cât mai strâns laolaltă, dar noi în loc de asta nu mai de ceartă auzim și luăm cunoștință din multe locuri.

Acest lucru nu numai că este incorect dar îi și păgubitor.

Pentru ca aceste rele pe viitor să se poată înlătura, presidiul face somație către toți D-nii Colegi inspectorii județeani, să facă adunări județeanne unde să se explice aceste lucruri păgubicioase, și să se aducă deciziuni cari vor servi pentru binele toților, nu numai pentru unul-doi.

În adunările județeanne cari se vor ținea cât mai aproape, D-nii Inspectorii să facă tot posibilul pentru a se trimite cât mai urgent cotizațiile în restanță. Afară de aceasta să trimită sumele și acei colegi cari au achitat deja datoria pe un jumătate an, însă acesta a expirat cu începerea lunei Iulie.

În adunările județeanne în primul rând să se lămurească situația traiului, fiindcă rapoar-tele sosite dovedesc că venitul după taxele în

Valamennyi kartársnak!

Az elnökség örömmel tudatja az összes kartársakat, hogy egyesületünk az utóbbi időben szép lendülettel haladt előre.

Ennek ellenére még ma is találkozik egy-néhány olyan kartárs, kiknek sem az egyesület, sem pedig az azt összetartó kapocsra, a hivatalos szaklapra szükségük nincsen.

Ezeknek a tisztelt kartársaknak ugyancsak jól mehet a dolguk s talán az Isten markában képzelik magukat — hogy míg a kartársak legtöbbször telve panasszal az alacsony egységi munkáarak miatt —, addig ők majdnem tüntetőleg tartják magukat távol az egyesülettől, pedig alig hisszük, hogy a mindinkább és napról-napra fokozódó drágaság őket ne érintené.

Elsősorban is a vidéken egyenként szét-szórt kartársak eminens érdekei kívánják meg a legszorosabb összetartást, de ahelyett néha személyes torzsalkodásról kell tudomást szereznünk.

Ez nemcsak helytelen, de egyenesen káros is s csak az egyéni viszketegség látszatát viseli magán.

Hogy mindez jövőre elkerülhető legyen, felhívja az elnökség a megyei felügyelő kartárs urakat, hogy mielőbb hívjanak egybe megyei gyűléseket s azokon hozzanak oly értelmű és értékes határozatokat, amelyek nemcsak az egyes, de az összességnek előnyét szolgálják. E gyűléseken hozott határozatokat pedig mielőbb terjesszék be a központba.

A minél előbb megtartandó gyűléseken has-sanak oda, hogy a tag- és lapdíjjal hátralékban levő kartársak ezeket fizessék be, mert a félévi előfizetés július 1-ével már lejárt s így nemcsak ezek, de a folytatólagos előfizetések

vigoare nu acopere cheltuelile, pentru ce avem drept a înainta la Consiliile orașanești, adică la Prefecturi tabelul de taxe ce a fost votat în adunarea generală din 4 Mai a. c. Bine înțeles, trebuie bine motivată și dacă nu întreg, dar cea mai mare parte din tabel trebuie să fie pusă în vigoare de autoritățile respective.

Se poate motiva aceasta cel mai bine cu ridicarea prețului pâinei acum după secerare, când ar trebui să scadă.

Ca drept așteaptă aceasta toți hornarii de la autoritățile respective, chiar pentru siguranța populației contra incendiilor de foc, fiindcă numai așa putem aștepta de la muncitori un lucru bun, făcut cu voie, dacă le putem asigura un trai suportabil.

Președințiunea.

Viitorul industriei noastre

După terminarea războiului mondial a fost prima agendă a factorilor economici din toate țările, ce au participat în războiu, să se alieze în asociații spre restabilirea echilibrului economic.

Dar în vederea împrejurarilor schimbate a fost o muncă gigantică de a birui dificultățile cauzate de scumpetea mare, și îndeosebi lipsa de capital, procurarea de materiale, rezoluția cauzei muncitorilor: au fost problemele, ce au fost menite de a acorda posibilitatea pentru întemeierea unei situații economice ireproșabile.

Prețurile de producere au fost chestiuni de al doilea rang, ori dacă a existat capital, material și ocazie de muncă, prețurile de fabricațiune au fost alcătuite astfel, pe cum s'au recerut de împrejurări.

Industria productivă deci și-a ajuns scopul, a consolidat mersul regulat al vieții economice.

Acum să aruncăm noi, meseriașii hornari, o privire pe cursul celor cinci ani decurși, să constatăm, dacă industria noastră a participat la această consolidare industrială, și dacă ajuns-a rezultatul realizat de industria productivă? Cu regret trebuie să constatăm, că am rămas pe terenul regulării industriei noastre atât de îndărăt, că putem complecta cele omise numai cu muncă foarte mare, deși nouă nu ne-a lipsit la asigurarea mersului regulat al industriei noastre capitalul, procurarea materialului nu ne-a cauzat grijă, fiind noi și de altă față săraci de capital, — ci ne-a lipsit taxarea muncii noastre oneste de salvare a averilor, prin care taxare s-ar fi asigurat existența noastră și a puterilor noastre de muncă.

În aceasta privință au făcut toți industriașii

is esedekesek. Továbbá vegyék fontolóra, hogy a megyénként érvényes díjtáblázatban levő egy-ségi árakból származó jövedelem elegendő-e a mai megélhetésre s jut-e abból a munkás tisztességes megélhetését is biztosító ellátás és fizetésre kellő fedezet?

Amennyiben kellő fedezetet nem találnak, úgy a május 4 én lefolyt közgyűlésen elfogadott díjszabást igyekezzenek érvényesíteni, mert az eddig beérkezett jelentések szerint az azokban foglaltakat ma még csak Hunyad- és Szatmár vármegyék közelítik meg, mely eredményt az összetartásnak köszönhetik.

Az élelmiszerek árainak felemelése teszik ezt indokolttá s az összkéményseprőség joggal elvárja az erre illetékes hatóságok kellő támogatását, mert nem szabad figyelmen kívül hagyniok, hogy a tűzrendészet védelmét szolgáló kéményseprőségnek az ilyenmü és megélhetését biztosító gondoktól menteseknek kell lenniök.

Amennyiben egyes megyékben halálesetek s így kerület megüresedések állanak elő, kérjük, hogy a megyei felügyelő urak ezeket is jelentsék be.

Az elnökség

Iparunk jövője

A világháboru befejezése után minden hadviselő ország gazdasági érdekeltségének első teendője az volt, hogy mindenfajta egyesülésbe tömörüljön, hogy újra helyreállítsák a gazdasági egyensúlyt.

A megváltozott viszonyokra való tekintettel, óriási munka volt leküzdeni a nagy drágasággal járó nehézségeket, különösen a tőkehiány, az anyagbeszerzés, munkáskérdés megoldása voltak azok a problémák, amelyek lehetővé teszik egy egészséges gazdasági állapot megalapozásának biztosítását.

A termelési árak csak másodrangú kérdések voltak, mert hiszen ha volt tőke, anyag és volt munkaalkalom: a gyártási árak is úgy voltak megszabva, ahogy azt a viszonyok megkívánták.

A produktív ipar tehát elérte célját, konszolidálta a gazdasági élet rendes menetét.

Most tekintsünk vissza mi, kéményseprőiparosok az elmúlt öt esztendő leforgására, hogy a mi iparunk résztvett-e ebben az ipari konszolidálásban és elérte-e azt az eredményt, amit a termelő ipar elért? — Bizony sajnálattal kell megállapítsuk, hogy úgy elmaradtunk iparunk rendezése terén, hogy igen nagy munka kell ahhoz, hogy pótoljuk az elmulasztottakat, pedig

hornari ai oraşelor și județelor tot posibilul, realizând mai mult sau mai puțin, dar suntem departe de a putea apropia măcar taxele de muncă ale altor interesești industriali.

În aceasta luptă stăruitoare pentru ridicarea tarifului, am uitat puțin de a ne concentra la scopul, să putem apăra interesele noastre.

Am și alcătuit Asociația noastră regnicolară, deși târziu, dar nu ne-am întârziat încă să între asociațiunea noastră în campanie întru soluționarea unei probleme mari, fiindcă partea materială a industriei noastre o vom rezolvi cumva pentru orașe, județe, dar realizarea juridică o vom putea întemeia numai cu o concentrare regnicolară.

Aceasta parte juridică nu este însă decât articolele Legii Industriei acum proiectată, eventual referitoare la meseria noastră.

Nu știu, ce va aduce Legea nouă pentru industria noastră, dar nu o putem aștepta nepregătiți, trebuie să observăm cu atențiune dispozițiunile ce ating industria noastră specială, trebuie să atragem atențiunea autorităților guverniale asupra importanței de interes public a industriei noastre, și trebuie să cerem, că articolele Legii Industriale actuale, cari cuprind curățirea obligatorie a coșurilor, sistemul circumscipțiilor, etc., să se intercaleze întru Legea nouă, fiind obligatorii pentru întreaga țară.

Autoritățile superioare au recunoscut importanța industriei noastre și până acuma, dar totuși e necesar, că întru aceasta problemă mare să participe fiecare industriaș hornar, să consolideze Asociațiunea, căci nereușita acestei lucrări mari a Asociației noastre ar cauza răsturnarea industriei noastre, iar reușita ar întemeia viitorul și prosperarea acestei industrii.

Stefan Lőrinczy.

Anunțare

Mai mulți colegi au făcut întrebări că abonamentul Hornarului și taxele de când se socotesc.

Cu oînoare le fac cunoscut că Uniunea noastră funcționează de la 1 Ianuarie și de atunci se socotesc toate taxele și abonamentul, pentru ce acei colegi cari au plătit pe o jumătate an care a expirat cu începerea luni Iulie, sunt rugați a trimite și a doua jumătate de an, nu cumva să fie greuți din lipsă financiară în editura Hornarului.

Hornarul cât se poate apare în 15 a fiecărei luni, dar dacă oarecare colegi nu o-ar

nekünk nem a tőke hiánya, az anyagbeszerzés nehézsége okozott gondot iparunk rendes menetének biztosítására, mert mi azelőtt is tőkeszegények voltunk, hanem becsületes vagyonmentő munkánk utáni megélhetés és az ezzel járó munkaerő tisztességes megélhetését biztosító díjazása.

Ebben a tekintetben minden város, megye kéményseprőiparosai meg is tettek minden lehető kisebb-nagyobb eredménnyel, de még messze vagyunk attól, hogy más ipari érdekeltségek megmunkálási díjait csak meg is közelítsük.

Ebben a nagy, folytonosan a tarifaemelésel járó küzdelemben megfedekezünk kissé arról, hogy nekünk is tömörülni kell arra, hogy általános ipari érdekeinket megvédhessük.

Meg is alakítottuk országos egyesületünket, habár későre is, de még nem késtünk meg azzal, hogy egy nagy feladat megoldásában egyesületünket sorompóba állítsuk, mert iparunk anyagi részét valahogy csak megoldjuk városonként, megyénként, a jogi részét azonban csak erős, országos tömörüléssel tudjuk kivívni.

Ez a jogi rész pedig nem más, mint a most tervezés alatt levő ipartörvény iparunkra vonatkozó esetleges szakaszai.

Még nem tudjuk, hogy mit hoz iparunkra az új ipartörvény, de készületlenül nem szabad bevárnunk, abban a mi speciális iparunkat érintő rendelkezéseket figyelemmel kell kísérnünk, fel kell hívjuk kormányhatóságaink figyelmét iparunk közérdekű fontosságára és kérnünk kell, hogy a jelenlegi érvényben levő ipartörvény reánk vonatkozó azon szakaszait, amelyek a kötelező kéményseprés, kerületi rendszer stbit tartalmazzák, újból törvénybe iktassák és kötelező legyen az egész ország területére.

Felsőbb hatóságaink eddig is elismerték iparunk fontosságát, de mégis szükséges, hogy ebben a nagy feladatot képező munkában minden kéményseprőiparos kivegye a részét és erősítse az egyesületet, mert egyesületünk eme nagy munkájának sikertelensége iparunk összeomlását, sikere pedig iparunk jövőjét és boldogulását alapozza meg. Lőrinczy István.

Értesítés

Több kartárs levélbeli megkeresést intézett hozzám az irányban, hogy a tagdíj és a lapdíj mely itőlől számít.

Tudomásukra kívánom adni, hogy egyesületünk januártól működik, így a tagdíj és lapdíjakat attól számíthatjuk, miért is mindazok

primi, să ne scrie, și noi imediat vom trimite alt număr din Hornar, care trebuie să fie legătura între Uniune și membrii.

Când regulamentul Uniunii va fi aprobat, îl vom trimite toți colegilor.

Domnilor Inspectori Județeni în scurt timp voi trimite notele de restanță.

Coloman Platz,
casier.

Avizăm în numele Asociației noastre pe dñii colegi, cari săvârșesc lucrări pentru Căile Ferate, că în sensul ordinului Nr. 19076/1924 al Ministerului Comunicațiilor se vor plăti facturile până la suma de 2500 Lei de Secțiile de Intreținere, până la 10.000 Lei de Direcțiunea Regională, iar sumele ce trec peste această sumă se vor plăti de Direcțiunea Generală din București. Facturile deja înaintate se vor rezolvi asemenea după aceste norme.

Domnii Inspectori județeni sunt invitați, că în caz dacă au nevoie de tabelă de taxe, să le împrumuteze întredolaltă imediat.

Asociația Regnicolă a Hornarilor a participat la serbarea aranjată de Cercul Civil din Zalău la 17 August 1924 prin delegatul Esaia Sziklavári, măestru hornar din Jibou, care în numele Asociației a bătut un piron în drapelul sfințit.

Prezidiul.

Având în vedere că dl coleg Mihail Darida a demisionat nu numai din funcția de secretar, ci și din postul de redactor, prezidiul atrage atențiunea tuturor colegilor, să se adreseze cu toate recerșările către dl coleg Coloman Platz, casierul Asociației (Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 117), rezolvindu-se aici toate afacerile între orele oficiale.

Dl Carol Braunberger, coleg din Bistrița, își caută un muncitor conducător. Interesanții se vor adresa D-lui. Bistrița, Str. Căii Ferate Nr. 3.

Calfă de hornar căsătorit sau necăsătorit poate intra imediat în serviciu. Plată conform convențiilor. Toma Fekete M. Radna, jud. Arad.

Calfă căsătorit își caută pentru 1 Octombrie post de muncitor conducător. Are certificat bun. Iosif Czeglédi Deva, Str. Gabujerie Nr. 4.

Rog pe colegii din județul Turda-Arieș, să se înfățișeze la 7 Septembrie a. c. în cauza sporirei simbrilor. Ludoșul de Mureș, Belső telep, Nr. 20. Adrian Nádasi, măestru hornar.

a kartársak, kik felévet fizettek, az julius hónapban lejárt. Ezért kérem a kartársakat, hogy a III. negyedre, illetve a II. felévet beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap előállítása anyagi nehézségekbe ütközzön.

A „Hornart“ lehetőleg minden hó 15-én postázzuk, de ha valamely kartárs nem kapná meg, forduljon bizalommal hozzánk, hogy a hiányzó számot elküldjük, minek elveszése a postai szállítás közben megtörténhetik.

Egyesületünk főcélja az összetartás, minek összekötő kapesa a „Hornar“.

Ha alapszabályaink jogerősek lesznek, minden kartársnak meglesznek küldve.

A megyei felügyelő kartársoknak a hátralékosokról szóló jegyzéket rövid időn belül megküldöm.

Platz Kálmán,
pénztárnok.

Felhívjuk egyesületünk nevében mindazon kéményseprő kartársakat, kik vasúti munkát végeztek, hogy számlájukat a 19076/924. számú vasutügyi miniszteri rendelet értelmében 2500 lej összegig az osztálymérnökség, 10.000 lejig az üzletvezetőség és ennél nagyobb összeget Bukarestben az igazgatóság utalja és fizeti ki. A már beadott számlák is ez alapon lesznek elintézve.

Felhivatnak az összes megyei felügyelő urak, hogy ha díjtáblázatra szükségük van, egyik a másiknak kölcsönösen azonnal küldje meg.

A Kéményseprők Országos Egyesülete a zsidói Polgári Körnek 1924 augusztus 17-én rendezett ünnepélyen megbizottja, Sziklavári Ézsias zsidói kéményseprő mester által képviselve lett, aki az egyesület nevében a felszentelt zászlóba szeget vert.

Elnökség

Braunberger Károly beszercei kartárs ur üzletvezetőt keres. Érdeklődők forduljanak hozzá. Bistrița, Vasut-utca 3. szám.

Nős vagy nőtlen kéményseprő segéd azonnal beléphet; fizetés megegyezés szerint. Fekete Tamás M.-Radna, Jud. Arad.

Keres október 1-re üzletvezetői állást nős segéd, jó bizonyítvánnyal rendelkezik. Czeglédi József Déva, Str. Galujerie Nr. 4.

Tordaaranyos megyei kartársakat felkérem, hogy szeptember 7-én béremelés tárgyában megjelenni sziveskedjenek. Maros-Ludas, Belsőtelep Nr. 20. Nádasi Adorján, kéményseprőmester.

Az elnökség felhívja az összes kartársak figyelmét arra, miután Darida Mihály kartárs a titkári tisztről lemondott, de lemondott egyben a szerkesztői állásról is, hozzá egyesületi ügyben ne, hanem mindennemű megkereséseikkel Platz Kálmán kartárs, egyesületi pénztárnok urhoz Cluj, Calea Regele Ferdinand 117. szám alá forduljanak, mert a hivatalos órák alatt minden ügy ott lesz elintézve.